

بررسی تاثیر تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی زوجین دانشجو در شهر اصفهان فرناز نوروزی زاده

دانشجو کارشناسی موسسه آموزش عالی المهدی اصفهان

Noroozuufarnaz22@gmail.com

زهره علاء‌الدینی

استادیار موسسه آموزش عالی المهدی مهر اصفهان

چکیده:

zohrealadini@yahoo.com

هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی و همچنین پیش‌بینی سازگاری زناشویی بر اساس رغبت‌ها در زوجین دانشجو در شهر اصفهان بود. روش مورد استفاده در این تحقیق، توصیفی و از نوع علی-مقایسه‌ای بود. نمونه آماری این پژوهش شامل ۱۵۴ دانشجو در دانشگاه‌های اصفهان، المهدی، سپاهان شهر و اشرفی اصفهانی بود که به شیوه‌ی نمونه‌برداری تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش عبارت بودند از: پرسشنامه سازگاری زناشویی اسپاینر (۱۹۷۶) و رغبت سنج استرانگ (۱۹۲۷). برای تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد که تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی مردان تاثیر ندارد، اما بر سازگاری زنان اثر دارد ($p < 0/01$)، به طوری که وقتی هر دو زوج کد اجتماعی دارند، سازگاری زنان بیشتر بود. هم‌چنین نتایج حاکی از آن بود که رغبت‌ها نمی‌توانند سازگاری زناشویی در مردان را پیش‌بینی کنند، ولی می‌توانند سازگاری زناشویی در زنان را پیش‌بینی کنند ($p < 0/05$)، به طوری که زنان اجتماعی و قراردادی سازگاری بالاتری دارند و زنان تهوری سازگاری کمتری دارند.

واژه های کلیدی: سازگاری زناشویی، رغبت‌ها، تناسب رغبت‌ها

در تحقیقی دیگر علت سازگاری زناشویی کمتر در زنان را وجود سطح استرس روانی بالاتر در آنها دانست (سیرهین لیوگلو، تپه؛ ۲۰۱۷). اسپرچر (۲۰۱۲) نشان داد که رضایت زناشویی منفی (در رابطه) باعث قطع شدن روابط در سازگاری زناشویی زنان می‌شود. سازگاری زناشویی شامل چند جنبه می‌باشد: ۱- رضایت زناشویی ۲- میزان فشارها و اضطراب‌های بین فردی ۳- اختلافات زوجین ۴- میزان عملکرد و کارکرد مشترک زوجین (اسپانیر، ۱۹۹۶؛ به نقل از جوشی و تینکو جاسم، ۲۰۰۹). هم چنین سازگاری بین زن و شوهر به آنها اجازه می‌دهد تا از تعارضات اجتناب کنند و یا به شیوه‌ای مناسب آن را حل نمایند، به طوری که هر دو احساس رضایتی از ازدواج و رابطه با یکدیگر داشته باشند. بالی و همکاران (۲۰۱۰) معتقدند که سازگاری زناشویی فرایند اصلاح، اتخاذ و تجدیدنظر الگوی رفتار و تعامل فرد و زوج برای دستیابی به حداکثر رضایت در روابط است.

سازگاری زناشویی یک پروسه ای است که در طول زندگی زوجین ساخته می‌شود زیرا لازم است که برای تجربه کردن توافق بین زوجین، ویژگی‌های فردی شناخته شود، نقش‌های رفتاری به وجود بیاید و روابط شکل بگیرد (اونابامیرو^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). در اکثر پژوهش‌ها اصطلاح‌های «سازگاری زناشویی»، «رضایت زناشویی»، «همبستگی»، «وفاق»، «یکپارچگی»، «پایداری»، «پذیرش» و «شادکامی» به جای هم مورد استفاده قرار می‌گیرند (چن^۲، و همکاران، ۲۰۰۷). بنابراین، ارائه تعریف دقیقی از سازگاری زناشویی مشکل است و به نظر می‌رسد سازگاری زناشویی با رضایت زناشویی وجوه مشترکی دارد. سازگاری زناشویی به معنای نداشتن مشکل نیست بلکه به معنی ظرفیت سازگار شدن با مشکلات و توانایی حل آنهاست (ماتادیل و بنسهورف^۳، ۲۰۰۸).

بر اساس بررسی‌های به عمل آمده توسط هاستون و ملز^۴ (۲۰۰۴) سازگاری زناشویی دارای چهار مؤلفه اصلی رضایت دوتایی^۱، توافق دوتایی^۲، همبستگی دوتایی^۳ و بیان محبت آمیز است. سازگاری زناشویی تابعی از عوامل مختلف است که شامل سه دسته خصوصیات فردی (سن و ویژگی شخصیتی)، عوامل موقعیتی (طبقه‌ی اجتماعی و فرهنگ) و رویدادهای زندگی (رویدادهای قبل از ازدواج و حوادث پر خطر) هستند (سوگلی تپه و همکاران، ۱۳۹۶). احمد و رید^۵ (۲۰۰۸) در مطالعات خود، به طور خاص ناسازگاری در ازدواج و رابطه زناشویی را از مهم ترین عوامل بروز تنش، سردی روابط، گسیختگی انسجام و وحدت خانواده بیان می‌کنند و معتقدند ناسازگاری زوجین باعث ایجاد کانونی است که نه تنها نمی

نتایج منتشر شده از تحقیقات اخیر نشان می‌دهد سازگاری زناشویی در چندسال اول ازدواج به اوج خود می‌رسد و بعد از ۲۰-۱۰ سال کاهش پیدا می‌کند. به ویژه در آن زوج‌های جوانی که سازگاری زناشویی کمتری دارند، احتمال طلاق و جدایی شان بیشتر است (گلن^۴ و همکاران، ۲۰۱۰). ولی در تحقیقی دیگر نشان داده شد که سازگاری زناشویی در عروس‌های کم سن و سال کمتر است (دارگوت و کیسا^۵، ۲۰۱۸). تعداد فرزندان به طور کلی با سازگاری زناشویی کمتر مرتبط است (برد بوری^۶ و همکاران، ۲۰۰۰). هم چنین نشان داده شده که زنان سازگاری زناشویی کمتری را نسبت به مردان گزارش می‌کنند (آمبرسون^۷ و همکاران، ۲۰۰۵؛ انجی^۸ و همکاران، ۲۰۰۸).

⁹ Cirhinlioglu & Tepe

¹ Sprecher

¹ Huston & Melz

đual satisfaction

đual agreement

đual correlation

đexpression of affection

¹ Ahmad & Reid

¹ Onabamiro

² Chen

³ Madathil & Benshoff

⁴ Glenn

⁵ Durgut & Kisa

⁶ Bradbury

⁷ Umber

son

⁸ Ng

دارای توانایی ورزشی و مکانیکی و فاقد توانایی در ارتباط انسانی می‌دانند، برای اشیاء عینی و خصوصیات شخصی قابل لمس نظیر پول، قدرت و مقام ارزش قایل می‌شوند. آن‌ها سر سخت و انعطاف ناپذیرند و کار با ماشین‌آلات و ابزار را به کار با انسان‌ها ترجیح می‌دهند (شارف، ۲۰۰۶). افراد جستجوگر خود را فردی محقق، روشنفکر، دارای توانایی علمی و ریاضی و فاقد توانایی رهبری می‌دانند، درون‌نگر و منطقی و هوشیار و غیر محبوب هستند.

افراد با رغبت تهوری خود را فردی پرخاشگر، محبوب، مطمئن به خود، معاشرتی، دارای توانایی رهبری و فاقد توانایی علمی می‌پندارند و برای پیش‌برد سیاسی و اقتصادی ارزش قایل می‌شوند. همچنین آن‌ها افرادی خوش بین، هیجان طلب و ماجراجو هستند. این افراد به فروش، سیاست یا رهبری پاداش می‌دهند و فرصت‌هایی را برای کسب پول و مقام فراهم می‌نمایند و افراد را به ارزش‌های قدرتمندانه و سرمایه‌مدارانه تشویق می‌نمایند (اکبرزاده، ۱۳۸۸). آن‌ها از رهبری لذت می‌برند و دوست دارند که دیگران را تحت تأثیر قرار دهند و آن‌ها را ترغیب کنند (شارف، ۲۰۰۶). افراد با رغبت قراردادی، محتاط، انعطاف ناپذیر، اهل عمل، دور اندیش، وظیفه شناس و فاقد تخیل هستند. آن‌ها دوست دارند در محیطی سازمان یافته و ساختارمند فعالیت کنند. افراد با رغبت اجتماعی خود را فردی علاقه مند به کمک و درک دیگران می‌دانند و دارای توانایی تدریس و فاقد توانایی مکانیکی و علمی می‌پندارند، آن‌ها افرادی صبور و معاشرتی هستند.

افراد هنری، مبتکر، ابرازگر، شهودی، دورن‌نگر و مستقل بوده و برای کیفیات مربوط به زیباشناسی ارزش قایل می‌شوند این افراد بیشتر به مشاغل نویسندگی و هنری علاقه مندند (حسینیان، یزدی، ۱۳۷۶؛ نای، سو، روندز، دراسگون،^۹

تواند نیازهای عاطفی، روانی و امنیتی اعضای خود را برآورده سازد، بلکه باعث بروز آشفتگی روانی، ناراحتی‌ها و مشکلات روانی در اعضا شده و سلامت روانی آن‌ها را به خطر می‌اندازد.

در پژوهش‌های مختلف عوامل بسیاری بر روی سازگاری زناشویی مورد بررسی قرار گرفته‌اند از جمله: تاب‌آوری (خلعتبری و بهاری، ۱۳۸۹؛ دوو^۱، ۲۰۰۴). خودهدایتی^۲ و همکاری^۳ (ارکان، دومان، ۲۰۱۴). انرژی، وجدان‌گرایی، ثبات هیجانی^۴ تجربه‌پذیری و توافق‌پذیری^۵ (ساگینو، مارتینو، کارلوسکی، بالسامو، ایسچ، اینهاموریتی^۶، ۲۰۱۵). درون‌گرایی و برون‌گرایی (بویسی، وود، فرگوسن^۷، ۲۰۱۶؛ صادقی، موسوی، موتابی، دهقانی، ۱۳۹۴). مهارت ارتباطی (ناکونزری و راجرز، ۱۹۹۵؛ نقل از باقریان و بهشتی، ۱۳۹۰).

یکی دیگر از عوامل موثر در سازگاری زناشویی رغبت-هاست (ویتکاس، ۱۹۹۶؛ فاستر، ۱۹۹۱؛ جانت، ۱۹۸۴؛ هگزوم، ۱۹۸۲؛ براچ، ۱۹۷۸؛ حق شناس، ۱۳۸۹). ولی متأسفانه این متغیر کمتر از دیگر متغیرها مورد بررسی قرار گرفته است. رغبت‌ها رجحان‌های مرتبط با فعالیت‌ها (کودر، ۱۹۹۷) یا به طور کلی بیاناتی از دوست داشتن یا متنفر بودن هستند که منجر به الگوهای قابل پیش‌بینی رفتار می‌شود (هانسن، ۱۹۷۸)؛ به نقل از اسمس و کمپل، ۲۰۰۹؛ به نقل از اکبرزاده، ۱۳۸۸). از نظر استرانگ رغبت‌ها در شش دسته‌ی اصلی واقع‌گرا^۱، قراردادی^۲، جستجوگر^۳، تهوری^۴، اجتماعی^۵ و هنری قرار می‌گیرند.

افراد واقع‌گرا موقعیت‌هایی را ترجیح می‌دهند که در آن‌ها بتوانند فعالیت‌های ترجیحی خود را انجام دهند و از فعالیت‌هایی که مقتضی مشاغل اجتماعی است، دوری می‌کنند. آن‌ها برای حل مشکلاتی که در کار و محیط‌های دیگر وجود دارد از خلاقیت‌های واقع‌گرایانه استفاده می‌کنند، خود را فردی

⁹ Boycy&wood&ferguson

1 realistic	0
1 conventional	1
1 reasercher	2
1 enterprising	3
1 social	4
1 artistic	5
1 Nye, Su, Rouds, Drasgow	6

¹ Doo

² - self- direction

³ - cooperative

⁴ Erkan &Duman

⁵ experience of openness

⁶ openness

⁷ agreeableness

⁸ Saggino& Martion& Balsamo& Carlucci &Ebrisch& Inhamorati,

شد که آیا تناسب رغبت‌ها در زوجین بر سازگاری زناشویی آنها تأثیری دارد؟ و آیا رغبت‌ها می‌توانند پیش‌بینی‌کننده میزان سازگاری زناشویی در زنان و مردان باشند؟

روش تحقیق:

طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و علی-مقایسه ای است. جامعه آماری شامل دانشجویان شهر اصفهان در سال تحصیلی ۹۷-۹۶ است. روش استفاده شده در این طرح، روش نمونه‌گیری تصادفی ساده است. ابتدا از بین دانشگاه‌های سطح شهر اصفهان ۴ دانشگاه (دانشگاه‌های اصفهان، شهید اشرفی، سپاهان، المهدی سپاهان شهر)، و از بین دانشجویان آنها ۱۵۴ دانشجوی به تصادف انتخاب شدند سپس به آنها پرسشنامه‌های سازگاری اسپاینر و رغبت سنج استرانگ ارائه شد. ابتدا در مورد پرسشنامه‌ها و هدف پژوهش، اطلاعاتی به آزمودنی‌ها داده شد و از آنها خواسته شد با دقت و صداقت به پرسشنامه‌ها پاسخ گویند. در تحقیقات همبستگی لازم است به ازای هر متغیر مورد بررسی ۱۱۵ الی ۲۰ نفر حجم نمونه وجود داشته باشد (فراهانی، عریضی، ۱۳۸۰)، با توجه به این که در این پژوهش حدود ۷ متغیر بررسی شد، تعداد ۱۸۰ پرسشنامه برای زوجین در نظر گرفته شد که از این تعداد، ۱۵۴ عدد پرسشنامه قابل تحلیل بود. ۶/۵ درصد افراد دارای تحصیلات دیپلم، ۱۷/۵ درصد فوق دیپلم، ۶۴/۳ درصد لیسانس و ۱۱/۷ درصد فوق لیسانس بودند. بیشتر تعداد آزمودنی‌ها بین سن ۲۰-۲۳ سال بودند.

نتایج و بحث:

به منظور بررسی تأثیر تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی زنان و مردان، از روش تحلیل واریانس استفاده شد.

۲۰۱۷). هالند یک مدل شش ضلعی برای رغبت‌ها در نظر گرفته است و مدل او در تحقیقات مختلف تایید شده است. فاصله بین رغبت‌های مختلف در مدل شش ضلعی رابطه بین آنها را نشان می‌دهد، رغبت‌هایی که کنار هم هستند بیشترین همبستگی را با یکدیگر دارند (واقع گرا-جستجوگر، جستجوگر-هنری، هنری-اجتماعی، اجتماعی-تهوری، تهوری-قراردادی، قراردادی-واقع گرا) و رغبت‌هایی که بیشترین فاصله را از هم دارند دارای کمترین همبستگی با هم هستند (واقع گرا-اجتماعی، جستجوگر-تهوری، هنری-قراردادی) (دی و راندز، ۱۹۹۸)

هالند بر اساس اصل همخوانی پیش‌بینی می‌کند افرادی که رغبت‌های مشابه دارند در روابط با یکدیگر راحت‌تر خواهند بود (فاستر، ۱۹۹۱). برای بررسی این فرض پژوهش‌های کمی انجام شده و یافته‌ها متناقض بوده است. برای مثال ویتکاس (۱۹۹۶) در پژوهش خود نشان داد که تشابه در رغبت‌ها به طور معناداری رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. اما پژوهش فاستر (۱۹۹۱) نشان داد که هیچ رابطه‌ی معناداری بین رضایت زناشویی و همخوانی رغبت‌های هالند وجود ندارد.

جانن (۱۹۸۴) در پژوهش خود نشان داد که هیچ تفاوتی در رضایت زناشویی زوج‌هایی که با تیپ‌های مشابه خود ازدواج کرده بودند، در مقایسه با زوج‌هایی که با تیپ‌های غیرمشابه خودشان ازدواج کرده بودند، یافت نشد. اگرچه زوج‌هایی که با همسرانی ازدواج کرده بودند که شباهت متوسطی در تیپ‌های شخصیتی هالند با خودشان داشتند، رضایت کمتری نسبت به گروه مشابه یا غیرمشابه داشتند. هگزوم^۲ (۱۹۸۲) در پژوهشی با استفاده از پرسشنامه استرانگ رغبت‌ها را بررسی کرد و نشان داد میان همخوانی رغبت‌ها و رضایت زناشویی رابطه‌ای وجود ندارد ولی شبیه بودن در تیپ اجتماعی هالند همبستگی معناداری با رضایت زناشویی دارد. همچنین تمایز رغبت‌های زوجین می‌تواند رضایت زناشویی کمتر را پیش‌بینی کند. با توجه به کم بودن تحقیقات و متناقض بودن یافته‌ها در این زمینه در این پژوهش به بررسی این مسأله پرداخته

¹ Gennette

² Hexum

هنری-هنری، اجتماعی-هنری، اجتماعی-جستجوگر و اجتماعی-واقع‌گرا قرار گرفتند. میانگین و انحراف استاندارد سازگاری زناشویی زنان و مردان در زوجین دارای کدهای مختلف رغبت در جدول (۱) نشان داده شده است.

برای بررسی تناسب رغبت‌ها، نمرات زنان و مردان در هر یک از رغبت‌ها بررسی شد و آن رغبتی که بیشترین نمره را داشت، به‌عنوان رغبت فرد در نظر گرفته شد. سپس افراد بر اساس کد رغبت‌های به دست‌آمده در ۵ گروه اجتماعی-اجتماعی،

جدول (۱). میانگین و انحراف استاندارد سازگاری زناشویی زنان و مردان در زوجین دارای کدهای مختلف رغبت

(1). The Mean and standard deviation of marital adjustment of men and women in different code

N	Std.Deviation	mean	Intrest code	
۶	۲۸/۴۷	۱۱۶	Social-social	St men
۱۱	۱۲/۰۱	۱۱۵/۳۶	Artistic-artistic	
۱۶	۱۵/۴۶	۱۲۳/۱۲	Social- Artistic	
۹	۱۶/۰۵	۱۲۲/۸۸	Social-investigator	
۱۰	۱۳/۵۰	۱۱۲/۷۰	Social-realistic	
۶	۲۷/۷۰	۱۳۹/۳۳	Social-social	St Women
۱۱	۱۰/۴۵	۱۱۴/۱۸	Artistic-artistic	
۱۶	۱۶/۷۲	۱۲۱/۰۶	Social- Artistic	
۹	۱۶/۳۹	۱۱۴	Social-investigator	
۱۰	۱۳/۵۹	۱۱۴/۲۰	Social-realistic	

اجتماعی ($M=139/33$ و $SD=27/70$) بیشتر از نمرات سایر کدها بوده است. به‌منظور بررسی معنادار بودن این تفاوت‌ها از تحلیل واریانس استفاده شد و نتایج در جدول (۲) آمده است.

جدول (۱) نشان می‌دهد که نمرات میانگین سازگاری مردان در کدهای اجتماعی - هنری ($M=123/12$ و $SD=15/46$) و هم‌چنین سازگاری زنان در کدهای اجتماعی -

جدول (۲). نتایج تحلیل واریانس برای مقایسه سازگاری زناشویی مردان و زنان در کد رغبت‌های مختلف

(2). the results of variance for comparing marital adjustment of men and women in different codes

Served wer	Partial eta square	sig	F	Mean square	df	Type sum of square	Dependent variable	source
۰/۲۶	۰/۰۷	۰/۴۳	۰/۹۱	۲۴۹/۲۵	۴	۹۹۷/۰۲	St men	Intrest code
۰/۷۴	۰/۲۰	۰/۰۳	۲/۹۳	۸۱۴/۴۸	۴	۳۲۵۷/۹۳	St women	

معنا که در زنان ۲۰ درصد تفاوت‌های فردی در سازگاری زناشویی مربوط به تناسب رغبت‌هاست. توان از مون ۰/۷۴ می- باشد و از آنجا که کمتر از ۰/۸ است احتمالاً حجم نمونه برای بررسی این فرض کافی نبوده است. به منظور مشخص شدن این که در کدام کد رغبت، سازگاری زنان بالاتر است مقایسه‌های زوجی انجام شد. نتایج در جدول (۳) آورده شده است.

جدول (۲) نشان می دهد که سازگاری مردان در کد رغبت‌های مختلف متفاوت نیست، بنابراین این فرضیه که " تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی مردان تاثیر دارد" تأیید نمی‌شود. اما سازگاری زنان در کد رغبت‌های مختلف متفاوت است ($p < 0/01$)، بنابراین فرضیه " تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی زنان تاثیر دارد" تأیید می‌شود. اندازه اثر ۰/۲ است به این

جدول (۳). مقایسه‌های زوجی برای مقایسه میانگین سازگاری زنان در کد رغبت‌های مختلف

(3). Paired comparisons to compare mean female adjustment in different codes

متغیر وابسته	Codei	code j	Mean Difference	Std.error	sig
St	Social-	Artistic-artistic	۲۵/۱۵	۸/۴۵	۰/۰۰
Women	Social	Social- Artistic	۱۸/۲۷	۷/۹۷	۰/۰۲
		Social-investigator	۲۵/۳۳	۷/۷۸	۰/۰۰
		Social-realistic	۲۵/۱۳	۸/۶۰	۰/۰۰

منظور پیش‌بینی سازگاری زناشویی زنان و مردان از روی رغبت‌ها از تحلیل رگرسیون به روش ورود استفاده شد. نتایج در جدول (۴) آورده شده است.

جدول (۳) نشان می‌دهد که وقتی هر دو زوج دارای رغبت اجتماعی هستند سازگاری زنان به طور معناداری بیشتر است ($p < 0/05$). اما در سازگاری مردان تفاوتی وجود ندارد. به

جدول (۴). نتایج تحلیل رگرسیون به روش ورود برای پیش بینی سازگاری زناشویی زنان و مردان بر اساس رغبت

(4). Results of logistic regression analysis for prediction of marital adjustment of men and women based on their interest

Std.Error Of the estimate	R Square	R	sig	F	Mean square	Df	Sum of square		
۱۵/۴۲	۰/۲۳	۰/۴۸	۰/۱۲	۱/۵۷	۳۷۵/۰۴	۱۲	۴۵/۵۷	Regression	St
					۲۳۷/۸۶	۶۴	۱۵۲۲۳/۳۷	Residual	men
۱۶/۵۵	۰/۳۲	۰/۵۷	۰/۰۵	۲/۶۱	۷۱۵/۸۵	۱۲	۸۵۹۰/۲۴	Regression	St
					۲۷۴/۰۸	۶۴	۱۷۵۴۱/۴۶	Residual	women

جدول (۴) نشان می‌دهد همبستگی بین رغبت‌ها با میزان سازگاری زناشویی در مردان معنادار نیست، اما همبستگی بین رغبت‌ها با میزان سازگاری زناشویی در زنان ۰/۵۷ و معنادار است ($P < ۰/۰۵$). مجذور آن ۰/۳۲ بوده و نشان می‌دهد که ۳۲ درصد از تفاوت‌های فردی در میزان سازگاری زنان مربوط به رغبت‌هاست. لذا این فرضیه که "رغبت‌ها می‌توانند سازگاری زناشویی در زنان را پیش‌بینی کنند" تأیید می‌شود. در جدول (۵) ضرایب خام و استاندارد معادلات رگرسیون تبدیل به t گردیده و معنی دار بودن آنها بررسی شده است.

جدول (۵). ضرایب خام و استاندارد معادلات رگرسیون برای پیش بینی سازگاری زناشویی زنان و مردان بر اساس رغبت
(5). Crude coefficients and standard regression equations for prediction of marital adjustment of men and women based on their interest

St women					St men				
.Sig	T	B	Std.Deviation	B	.Sig	T	B	Std.Deviation	B
۰۰	۶/۷۳		۱۳/۶۰	۹۱/۵۷	۰۰	۸/۷۴		۱۲/۳۸	۱۰۸/۲۷
۰/۰۰	۳/۰۸	-۰/۷۴	۰/۳۶	-۱/۱۱	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۱۵	۰/۳۴	۰/۱۹
۰/۰۲	۲/۳۱	۰/۶۸	۰/۳۷	۰/۸۷	۰/۷۹	۰/۲۶	۰/۰۸	۰/۳۶	۰/۰۹
۰/۰۰	۲/۸۸	۰/۸۶	۰/۵۱	۱/۴۸	۰/۸۹	-۱/۳۵	-۰/۰۴	۰/۴۷	-۰/۰۶
۰/۰۲	۲/۳۱	-۰/۶۸	۰/۴۰	-۰/۹۲	۰/۳۶	-۰/۹۰	-۰/۲۹	۰/۳۷	-۰/۳۳
۰/۵۵	۰/۵۹	-۰/۰۹	۰/۳۴	-۰/۲۰	۰/۷۳	-۳/۴۱	-۰/۰۶	۰/۳۲	-۰/۱۱
۰/۹۷	۰/۰۲	-۰/۰۰	۰/۳۵	-۰/۰۹	۰/۹۵	۰/۰۵	۰/۰۱	۰/۳۱	۰/۰۱
۰/۰۵	۱/۹۵	۰/۳۴	۰/۳۴	۰/۶۸	۰/۰۰۴	۲/۹۸	۰/۵۶	۰/۳۲	۰/۹۶
۰/۷۸	۰/۲۷	-۰/۰۶	۰/۳۲	-۰/۰۹	۰/۸۹	۰/۱۳	۰/۰۳	۰/۳۰	۰/۰۳
۰/۵۴	۰/۶۰	-۰/۱۴	۰/۴۱	-۰/۲۵	۰/۱۷	-۱/۳۸	۰/۳۵	۰/۳۷	-۰/۵۲
۰/۰۵	۱۱/۹۸	۰/۴۳	۰/۳۰	۰/۵۹	۰/۰۳	۲/۱۱	۰/۳۰	۰/۰۱	۰/۰۳
۰/۱۹	۱/۳۲	-۰/۲۱	۰/۲۵	-۰/۳۳	۰/۷۰	۰/۳۷	۰/۰۶	۰/۲۴	-۰/۰۹
۰/۶۸	۰/۴۱	-۰/۰۶	۰/۲۲	-۰/۹۴	۰/۶۴	۰/۴۶	۰/۰۷	۰/۲۰	۰/۰۹

در حالی که رضایی (۱۳۸۹) نشان داد که هیچ تفاوت معناداری در ابعاد ملاک های انتخاب همسر و رغبت دو گروه زن و مرد وجود نداشت. در تحقیقی نشان داده شد که زوج هایی با مهارت اجتماعی کم و زوج های با مهارت اجتماعی بالا از نظر سازگاری زناشویی و علاقه به همسر تفاوت معنی داری وجود داشت. به طور کلی، نتایج مؤید این فرضیه اند که افراد دارای مهارت های اجتماعی بالا بیش از افرادی که مهارت های اجتماعی ضعیف دارند ممکن است از روابط بین فردی نزدیک رضایت داشته باشند (هگزوم، ۱۹۸۲). هم چنین فلورا و سگرین (۱۹۹۹) در پژوهش خود نشان دادند که مهارت های اجتماعی افراد رابطه مثبتی با رضایت ارتباطی خودشان و همسرشان دارند. در تبیین این نتایج می توان گفت افراد اجتماعی خوش مشرب هستند، درماندگی خود را اعلام می کنند، تقاضای حمایت می کنند و به نحو سازنده ای احساسات منفی خود را در حل مسأله تعدیل کنند و در نهایت در حفظ روابط طولانی کوشش بیشتری به عمل آورند (شکرکن، خجسته مهر، عطاری، ۱۳۸۵).

نتایج همچنین نشان داد مردانی که واقع گرا باشند سازگاری بیشتری در زندگی زناشویی خود دارند. افراد واقع گرا موقعیت هایی را ترجیح می دهند که در آن ها بتوانند فعالیت های ترجیحی خود را انجام دهند و از فعالیت هایی که مقتضی مشاغل اجتماعی است، دوری می کنند. آنها برای حل مشکلاتی که در کار و محیط های دیگر وجود دارد از خلاقیت های واقع گرایانه استفاده می کنند، خود را فردی دارای توانایی ورزشی و مکانیکی و فاقد توانایی در ارتباط انسانی می دانند، برای اشیاء عینی و خصوصیات شخصی قابل لمس نظیر پول، قدرت و مقام ارزش قایل می شوند (حسینیان، یزدی، ۱۳۷۶). با توجه به اینکه این افراد خصوصیات سنتی مردانه دارند لذا انتظار می رود رضایت زناشویی در همسران این افراد هم بالا باشد. افراد واقع گرا در کار جدید دارند و از قدرت جسمانی خود استفاده می کنند و وقتی با مشکل مواجه می شوند به دنبال راه حل های عملی

جدول (۵) نشان می دهد که اگر همه ی متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند، رغبت واقع گرایی مرد و رغبت اجتماعی زن رابطه معناداری با میزان سازگاری مرد دارد (به ترتیب $P=0/004$ و $P=0/03$)، واقع گرا بودن مرد و اجتماعی بودن زن می تواند سازگاری بیشتر مردان را پیش بینی کند. هم چنین رغبت قرار دادی مرد با سازگاری زن همبستگی منفی دارد ($p<0/01$)، اما رغبت قرار دادی زن با سازگاری او همبستگی مثبت دارد ($p<0/05$) به این معنا که هر چه زن قراردادی تر باشد سازگاری زناشویی او بالاتر است اما هر چه مرد قراردادی تر باشد سازگاری زن کمتر است. همچنین رغبت تهوری مرد با سازگاری زن همبستگی مثبت دارد ($p<0/01$) در حالی که رغبت تهوری زن با سازگاری او همبستگی منفی دارد ($p<0/05$) به این معنا که وقتی مرد تهوری باشد سازگاری زن بیشتر است ولی وقتی خود زن تهوری باشد سازگاری او کمتر است.

به منظور بررسی تاثیر تناسب رغبت ها بر سازگاری زنان و مردان از تحلیل واریانس استفاده شد. نتایج حاکی از آن بود که تناسب رغبت ها در سازگاری مردان تأثیر ندارد اما بر سازگاری زنان مؤثر است. به طوری که هر دو زوج دارای رغبت اجتماعی سازگاری زنان به طور معناداری بیشتر است.

هگزوم (۱۹۸۲) و ویتکاس (۱۹۹۶) نیز نشان داده بودند که تشابه رغبت ها، به ویژه در کد اجتماعی، رضایت زناشویی را پیش بینی می کند. افراد دارای رغبت اجتماعی به کمک کردن به دیگران و درک دیگران علاقمندند، صبور و معاشرتی، مسئول و انسان دوست هستند، قراردادهای اجتماعی را می پذیرند و در ایجاد روابط انسانی مهارت دارند، به دنبال انعطاف و درک دیگران هستند و بر ارزش های انسانی مثل مهربانی و دوستی تأکید دارند (شارف، ۲۰۰۶)، بنابراین دور از انتظار نیست که در روابط بین فردی موفق باشند و سازگاری بالاتری گزارش کنند.

مستقل بوده و از قدرت رهبری و کنترل خوبی در زندگی برخوردار بوده و با درایت با مشکلات زندگی برخورد می‌کنند. در مقابل زنان با خصوصیت رهبری و مدیریت، سلطه گر بوده و با داشتن نقش های مردانه در زندگی از رضایت کمتری برخوردار خواهند بود.

از جمله محدودیت‌های تحقیق می‌توان به حجم کم نمونه و استفاده از پرسشنامه‌های خود گزارشی اشاره کرد. با توجه به این که اعضای گروه نمونه در این پژوهش از میان زوجین دانشجویان انتخاب شده است به منظور امکان تعمیم نتایج پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی در گروه‌های متفاوت دیگر و با حجم بزرگتر انجام شود. همچنین از مشاهده رفتاری علاوه بر پرسشنامه‌ها استفاده شود و در پژوهش‌های آینده به جای ابزارهای این پژوهش از سایر ابزارها و مقیاس‌ها نیز استفاده شود تا به غنای فناوری ارزیابی، افزوده شود. به طور کلی نتایج حاکی از آن بود که روابط پیچیده‌ای بین انواع رغبت‌ها و سازگاری زناشویی وجود دارد و احتمالاً یافته‌های متناقض پژوهش‌های قبلی می‌تواند ناشی از همین پیچیدگی‌ها باشد، به ویژه این که با توجه به یافته‌های متفاوت برای زنان و مردان، به نظر می‌رسد لازم است در تحقیقات آتی نقش متغیرهای واسطه‌ای (مثل جنسیت) نیز مورد بررسی قرار گیرند. از آنجا که نتایج این پژوهش می‌تواند افراد را در انتخاب همسر براساس ویژگی‌های رغبت طرفین کمک نماید، لذا لازم است که روان‌شناسان و مشاوران ازدواج در مشاوره قبل از ازدواج اهمیت بیشتری به آن بدهند.

نتیجه گیری:

نتایج به دست آمده نشان داد که تناسب رغبت‌ها بر سازگاری زناشویی مردان تاثیر ندارد، اما بر سازگاری زنان اثر دارد ($p < 0.01$)، به طوری که وقتی هر دو زوج کد اجتماعی دارند، سازگاری زنان بیشتر بود. هم‌چنین نتایج حاکی از آن بود که رغبت‌ها نمی‌توانند سازگاری زناشویی در مردان را پیش‌بینی کنند، ولی می‌توانند سازگاری زناشویی در زنان را پیش‌بینی کنند ($p < 0.05$)، به طوری که زنان اجتماعی و

هستند. شاید این ویژگی‌ها برای مردان باعث می‌شود سازگاری بیشتری را در زندگی گزارش کنند.

اما در زنان، قراردادی بودن باعث می‌شود سازگاری بالاتری داشته باشند. افراد با رغبت قراردادی، محتاط، انعطاف ناپذیر، اهل عمل، دور اندیش، وظیفه شناس و فاقد تخیل هستند (حسینیان، یزدی، ۱۳۷۶) پس با این وجود زنان با صفت قرار دادی به دلیل وظیفه شناسی و برنامه ریزی سازگاری زناشویی بالاتری دارند. افراد قراردادی به قوانین و مقررات احترام می‌گذارند، به خوبی می‌توانند خود را کنترل کنند و دوستدار نظم و ترتیب هستند. به نظر می‌رسد داشتن این ویژگی‌ها برای زنان مطلوب بوده و باعث می‌شود سازگاری بالاتری داشته باشند. این در حالی است که وقتی مرد، قراردادی باشد همسرش سازگاری کمتری گزارش می‌کند. در واقع وجود این ویژگی‌ها در مرد برای زنان زیاد مطلوب نبوده است، و باعث شده سازگاری کمتری داشته باشند. شاید مردان با صفت قرار دادی به دلیل سخت‌گیری بیش از اندازه و عدم ابراز هیجان و توجه زیاد به کار، خشک و مستبد هستند و این باعث می‌شود همسرانشان سازگاری کمتری گزارش کنند.

یافته‌ها در مورد رغبت تهوری نیز نشان می‌دهد که وقتی مرد تهوری باشد همسرش سازگاری بالاتری گزارش می‌کند. با توجه به ویژگی‌های افراد تهوری، می‌توان انتظار داشت تهوری بودن مرد برای زنان مطلوب باشد زیرا افراد تهوری در گویایی بسیار مهارت دارند، اجتماعی هستند، در جستجوی قدرت و موقعیت‌اند، در امور مالی و تجارت مهارت دارند، به دنبال کنترل دیگران هستند، ریسک‌پذیرند و برای رسیدن به اهداف خود قاطع هستند. اما ظاهراً این ویژگی‌ها بیشتر مردانه هستند و زنانی که این ویژگی‌ها را دارند در زندگی زناشویی خود سازگاری کمتری دارند.

افراد با رغبت تهوری خود را فردی محبوب، مطمئن به خود، معاشرتی، دارای توانایی رهبری می‌دانند و برای پیشبرد سیاسی و اقتصادی ارزش قابل می‌شوند. هم‌چنین آنها افرادی خوش بین، هیجان طلب و ماجراجو هستند (حسینیان، یزدی، ۱۳۷۶). با این تفاسیر می‌توان انتظار داشت که مردان با این خصوصیات

و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی های کار ساز و سازنده بارور ساختند، تقدیر و تشکر می نمایم. هم چنین از پدر و مادر عزیز و دلسوزم که آرامش روحی و آسایش فکری فراهم نمودند تا با حمایت های همه جانبه در محیطی مطلوب این کار را به اتمام برسانم سپاسگذاری می کنم.

قراردادی سازگاری بالاتری دارند و زنان تهوری سازگاری کمتری دارند.

تشکر و قدر دانی:

از استاد گرامی سرکار خانم دکتر زهره علاء الدینی که با کرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند

منابع:

- اکبرزاده، مهدی. ۱۳۸۸. *هنجاریایی، تعیین پایایی و روایی فرم رجحان، مشاغل سیاهه کروی فردی در دانشجویان دانشگاه اصفهان*. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه اصفهان. دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی.
- باقریان، مهرانوش، و سعید بهشتی. ۱۳۹۰. بررسی اثربخشی آموزش مهارت های ارتباطی زناشویی مبتنی بر آموزه های اسلام، بر سازگاری زناشویی زوجین، *مجله فرهنگ مشاوره و روانشناسی*، ۲(۶): ۷۳-۸۹.
- ثنايي، ب. ۱۳۷۹. *مقیاس های سنجش خانواده و ازدواج*، تهران: نشر بعثت.
- حسینیان، سیمین، و منور یزدی. ۱۳۷۶. *حرفه مناسب شما چیست*. محل نشر: انتشارات کمال.
- حق شناس، لیلا، محمد رضا عابدی، ایران باغبان، و سیمین حسینیان. ۱۳۸۹. *رغبت های شغلی*. تهران: تایمز.
- حق شناس، لیلا، محمدرضا عابدی، و ایران باغبان. ۱۳۸۹. *راهنمای نمره گذاری و تفسیر پرسشنامه ی رغبت استرنگ*. اصفهان: نشر نوشته.
- خلعتری، جواد. و صون بهاری. ۱۳۸۹. *ارتباط بین تاب آوری و رضایت زناشویی، فصلنامه روانشناسی تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن*، ۲(۲): ۸۳-۹۴.
- رضایی، مریم. ۱۳۸۹. *مقایسه زوجین راضی و ناراضی در ویژگی های شخصیتی، انتظارات زناشویی، رغبت و ملاک های انتخاب همسر*، پایان نامه، چاپ نشده، دانشکده علوم تربیتی
- شکرکن، حسین، رضا خجسته مهر، و یوسف علی عطاری. ۱۳۸۵. *بررسی ویژگی های شخصیتی، مهارت های اجتماعی و سبک های دلبستگی و ویژگی های جمعیت شناختی به عنوان پیش بین های موفقیت و شکست رابطه زناشویی در زوج های متقاضی طلاق و عادی در اهواز، مجله علوم تربیتی و روانشناسی*، ۳(۳): ۱-۳۰.
- صادقی، منصوره، جمال موسوی، فرشته موتابی، و محسن دهقانی. ۱۳۹۵. *رابطه ی تشابه ویژگی شخصیتی زوجین و رضایت زناشویی، روانشناسی معاصر*، ۲(۲): ۶۷-۸۲.
- عابدی، فاطمه، و مهر انگیز شعاع کاظم. ۱۳۹۲. *اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر تعارضات زناشویی. فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان خانواده*. ۲۲(۲): ۷-۲۹.

- فراهانی، حجت ا...، و احمد رضا عریضی. ۱۳۸۰. روش‌های پیشرفته‌ی پژوهش در علوم انسانی (رویکردی کاربردی): انتشارات جهاد دانشگاهی اصفهان.
- نعمتی سوگلی تپه، فاطمه، محمد علی محمدی فر، و محمد خالدیان. ۱۳۹۶. تاثیر درمان شناختی-رفتاری بر تعارض زناشویی و سازگاری زناشویی افراد معتاد. فصلنامه اعتیادپژوهی سوء مصرف مواد، (۱۱)، ۴۳: ۳۰-۱۲.
- Amad, S., D. Reid, & W. Reid. 2008. "Relationship Satisfaction among South Asian Canadians: The Role of 'Complementary-Equality' and Listening to Understand". *Interpersonal*, 2(2): 131-150.
- Bali, A., R. Dhingra, & A. Buru. 2010. Marital adjustment of childless couples. *Journal SocSci*, 24(1):73-76.
- Boyar, S. L., C.P. Maertz Jr, & A.W Pearson. 2005. The effects of work-family conflict And family-work conflict on nonattendance behaviors. *Journal of business Research*, 58(7): 919-925.
- Boyce, M., A. Wood, & E. Ferguson. 2016. Moderating effects of personality on the marriage -life satisfaction link. *Journal of personality and individual* 97: 61-66.
- Bradbury, T., R. Rogge, K. Hahlweg, J. Engl, & F.Thurmaier. 2006. Predicting marital and dissolution: refining the two-factor hypothesis. *Journal of Family psychology*. 20(1):156-159.
- Chen, Z., N. Tanaka, M. Uji, H. Hiramura, N. Shikai, S. Fujihara, and et al. 2007. The Role of personalities in the marital adjustment of Japanese couples. *Social Behavior and Personality: an international journal*, 35(4): 561-572.
- Day, S. X., & J. Rounds. 1998. The universality of vocational interest structure among racial/ethnic minorities. *American Psychologist*, 53: 728-736.
- Doo, B. 2004. Resilience: Thinking Aloud World WIT Newsletter, 1, 34.
- Duman, M., & Z. Erkan. 2014. An Analysis of the Relationship Between temperament and character Qualities And marital Adjustment. *Journal of academic research*, (2) 16: 127-132.
- Durgut, S.,& S. Kisa. 2018. Predictors of marital adjustment among child brides. *Archives of psychiatric nursing*. 32: 670-676.
- Flora, J. & C. Segrin. 2000. Relationship development in dating couples: Implications For relational satisfaction and loneliness. *Journal of Social and Personal Relationships*, 17 (6): 811-825.
- Foster, S. W. 1991. Marital Satisfaction of employed educated woman based Upon Holland's theory of social behavior. *Dissertation Abstracts International*.
- Gannett, W. 1957. Three years among the freedmen. *Journal of Negro history*. 42(2): 98-117.
- Glenn, N. Uecket, J. Love jr, R. 2010. Later first marriage and marital success. *Social science research*, 39 (5): 787-800
- Hexum, Ph. 1982. The relationship among Holland typologies of spouses, perceived similarity and marital satisfaction. Doctoral Dissertation. University of Maryland college Park.
- Hudson M. P. 1982. The relationship among Holland typologies of spouses. Perceived similarity and marital satisfaction. Hexan. patricia HUDSON. University of Moryland College Park.
- Huston, T.L. & H. Melz .2004. "The Case for (promoting) Marriage: The Devil is in the Details". *Journal of Marriage and Family*, 66(4): 943-958.

Archive of SID

- Imhonde, H.O., A. Oyaziwo & N.R. Vaitkas. 1998. Holland type and Values as predictors of marital satisfaction. Doctoral Dissertation the University of North California at Chapel Hill.
- Jonathan Phan, w. Rounds, j. 2017. Examining the duality of Holland's RIASEC types: Implications for measurement and congruence. *Journal of vocational behavior*, 10(17):253-267.
- Josh, s., & N, Thingujam. 2015 .Perceived emotional intelligence and marital adjustment, *journal of the Indian Academy of Applied Psychology*. (1)35: 79-86
- Madathil, j., & J.m. Benschhoff. 2008. Importance of marital characteristic and marital satisfaction, a comparison of Asian Indians in arranged marriage and Americans in marriage of choice. *Family journal*, 16: 222-230.
- Nye, C., R. sue, J. Rounds, & F. Drasgow. 2017. Interest congruence and performance: Revisiting recent met analytic findings. *Journal of vocational behavior*, 98: 138-151.
- Onabamiro. Adegbeniga, A. Owoyele. Wale, J. Elijah, & A. Oiukunle. 2017. Three factor predictors of marital among couples in Abekuta metropolis. *Universal journal of psychology*. 5 (5): 225-230.
- Saggino, A., M. Martion, M. Balsamo, L. Carlucci, S. Ebrisch, & M. Inhamorati. 2015. Compatibility quotient and its relationship with marital satisfaction and personality. *Journal sexual and relationship therapy*. (31): 83-94.
- Sharf, R.S. 2006. *Applying Career development theory to counseling*. Texas: Thomson; Brooks/Cole.
- Spanier, G. B. 1976. Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38: 15-28.
- Umberson, D., K. Williams, D. Powers, H. Liu, & B. Needham. 2005. Stress in childhood and adulthood Effect on marital quality over time. *Journal of marriage family*. 67(5):1332-1347

The Investigation of Relationship between corresponding of interests on marital adjustment of couples in Isfahan.

Abstract:

The purpose of the current study was to investigate the effectiveness of corresponding of interests on marital adjustment of student couples in Isfahan city. Also the research was aimed to study the relationship between corresponding of interests and marital adjustment. The sample were 154 (male and female) couples who were students at Isfahan, Almahdi, Sepahan, and Ashrafi universities. The sample was selected randomly. The variables (interests and marital adjustment) were measured by Marital Adjustment Spinier (1976) and Strong Interests Questioner (1927). The data was analyzed by ANOVA and regression analysis. The results showed that corresponding interests in couples has an effect on male marital adjustment ($p < 0/01$). But this corresponding does not effect on female marital adjustment. When both wife and husband have social interest, females have more marital adjustment. Also results showed that interests could not predict marital adjustment in male although it could predict marital adjustment in female ($p < 0/05$).

Keyword: Marital Adjustment, Interest, Corresponding of Interests